

PELASTUSOPISTO

2019

Pelastusopiston toiminta- ja taloussuunnitelma 2020-2023

PeODno-2019-69

Sisällys

1. LÄHTÖKOHDAT SUUNNITTELUKAUDEN TOIMINNALLE	2
1.1. JOHDON KATSAUS	2
1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYYSI	3
1.3. TOIMINTA-AJATUS, VISIO JA ARVOT.....	3
1.4. TOIMINNAN PAINOPISTEET SUUNNITTELUKAUDELLA	3
2. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET.....	4
3. KOULUTUS	5
3.1. KESKEISET TOIMENPITEET VUOSINA 2020–2023	5
4. TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA	7
4.1. KESKEISET TOIMENPITEET VUOSINA 2020–2023	7
5. HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	8

1. Lähtökohdat suunnittelukauden toiminnalle

1.1. Johdon katsaus

Lainsäädännössä on määritelty Pelastusopiston tehtäviksi koulutus ja tutkimus. Aikaisemmin lakisääteisenä tehtävänä ollut siviilikriisinhallinnan valmiuksien tuottaminen siirtyi vuoden 2019 alusta Pelastusopiston vastuulta Kriisinhallintakeskuksen siirryttyä hallinnollisesti sisäministeriön yhteyteen. Samalla otettiin käyttöön uusi organisaatorakenne ja uusi siviilivalmiuden koulutuslinja, jonka toiminta vakiinnutetaan suunnittelukauden aikana.

Koulutuksen suunnittelua ja toteuttamista ohjaavat keskeisesti työelämä- ja tutkintopalautteet sekä talouden realiteetit. Toiminnassa huomioidaan lisäksi sisäisen turvallisuuden strategia sekä pelastustoimen strategia ja niissä kirjatut painotukset. Suunnittelukauden aikana jatketaan kustannustehokkaiden ja tuottavuutta varmistavien, kaikkiin toimintoihin liittyvien toteutusvaihtoehtojen tarkastelua, johon sisältyy myös niiden vaikutusten arviointi. Jotta toimintaa pystytään suunnittelemaan, kehittämään ja arvioimaan tuloksellisuuden ja tuottavuuden näkökulmasta, tarvitaan oikeita asioita mittaavat indikaattorit. Suunnittelukauden aikana jatketaan indikaattorien kehittämistyötä.

Helsingin pelastuslaitoksen pelastuskoulun tutkinnonanto-oikeuden lakkaamisen myötä pelastusalan koulutus keskitetään Pelastusopistolle. Suunnittelukauden aikana toteutetaan koulutusvolyymien lisäys. Suunnittelu ja toiminnan keskittäminen toteutetaan Pelastusopistolle osoitettujen resurssien puitteissa.

Suunnittelukauden aikana vakiinnutetaan Pelastusopistolle siirtyneet sopimushenkilöstön koulutukseen liittyvät tehtävät: opetussuunnitelmatyö, vastaava kouluttaja -koulutus, opetusmateriaalit sekä kouluttajarekisterin ylläpito. Toimintaa kehitetään yhteistyöverkoston kanssa tiiviissä yhteistyössä. Samalla seurataan, ovatko tähän toimintaan osoitetut voimavarat riittäviä.

Kansainvälinen pelastustoiminta siirtyi vuoden 2019 alusta osaksi Pelastusopiston koulutus- ja opiskelijapalveluita. Sisäministeriön linjausten mukaisesti toimintaa vakiinnutetaan, kehitetään, varmistetaan toiminnan riittävä rahoitus ja haetaan synergiaetuja muun toiminnan kanssa. Suunnittelukaudella ratkaistavaksi tulee mm. varallaolojärjestelmä.

Pelastusopisto osallistuu mm. työryhmäedustusten kautta pelastuslaitosten kumppanuusverkoston toimintaan, jotta koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan kannalta merkitykselliset asiat tulevat huomioituksi. Pelastustoimen uudistushankkeen tuotoksena syntyneet kehittämisajatukset toteutetaan koulutuksessa tarkoituksenmukaisella tavalla. Samalla osallistutaan pelastustoimen koulutusjärjestelmän kehittämistyöhön sisäministeriön linjausten mukaisesti.

Pelastusopistolla valmistaudutaan sote-maakuntaudistuksen myötä aluehallintovirastoilta siirtyviin tehtäviin. Suunnittelutyö ja käytännön toimenpiteet käynnistetään lainsäädännön vahvistamisen jälkeen.

Pelastusopiston strategiakausi päättyy vuonna 2020. Näin ollen suunnittelukaudelle ajoittuu strategian päivitysprosessi. Tässä otetaan huomioon uuden hallituksen hallitusohjelman linjaukset ja valtakunnalliset kärkihankkeet.

1.2. Toimintaympäristön analyysi

Ulkoinen toimintaympäristö

Ulkoinen toimintaympäristö niin kansallisesti kuin kansainvälisesti muuttuu entistä nopeammin ja rajummin. Uudenlaiset ilmiöt vaativat uudenlaisia tapoja vastata niihin, mikä kasvattaa entisestään paineita erityisesti viranomaisyhteistyölle. Samanaikaisesti on meneillään useita laajoja yhteiskunnallisia uudistushankkeita, jotka vaikuttavat sekä välittömästi että välillisesti Pelastusopiston toimintaan.

Taloudelliset paineet kohdistuvat edelleen kaikkiin yhteiskunnan toimintoihin ja toimijoihin, joten liiketaloudellisen täydennyskoulutuksen avulla ei pystytä täysimääräisesti korvaamaan kehysleikkauksia. Täydennyskoulutuksen osalta keskitytään siihen, mikä on vahvinta osaamisaluetta samalla, kun jatketaan aktiivisesti kansainvälisten yhteistyökuvioiden ja verkostojen luomista.

Sisäinen toimintaympäristö

Pelastusopiston keskeiset vahvuudet ovat osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö sekä valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin ainutlaatuiset ja tunnustetut harjoitusalue ja muut oppimisympäristöt. Vahvuuksien ylläpitäminen ja kehittäminen suunnittelukauden vaativissa olosuhteissa edellyttävät osaamisen lisäämistä erityisesti strategia- ja toimialaosaimisen sekä kansainvälisen osaamisen alueilla. Toimenpiteillä pyritään varmistamaan Pelastusopiston tulevaisuuden toimintakykyä.

Tarkoituksenmukaisia, kustannustehokkaita sekä oppimista edistäviä pedagogisia ratkaisuja ja muita toimintamalleja haetaan yhteistyössä henkilöstön ja soveltuvien yhteistyökumppanien kanssa.

1.3. Toiminta-ajatus, visio ja arvot

Toiminta-ajatus: Pelastusopisto tuottaa laadukasta koulutusta ja tutkimusta.

Visio 2020: Pelastusopisto on kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu huipputoimija.

Pelastusopiston arvot: inhimillisuus, ammatillisuus ja luotettavuus.

1.4. Toiminnan painopisteet suunnittelukaudella

Pelastusopiston strategiassa vuosille 2016-2020 on määritelty seuraavat kärkihankkeet ja tavoitteet:

1. Digitalisaatio.
Tavoite: Toiminnan digitalisoinnilla laadukkaammat ja tehokkaammat tutkimukset ja palvelut
2. Kansainvälisyys
Tavoite: Verkostoitunut kansainvälinen asiantuntijuus
3. Innovaatio- ja kokeilutoiminta
Tavoite: Innovaatio- ja kokeilutoimintaan kannustava toimintakulttuuri
4. Myynti- ja markkinointitoiminta
Tavoite: Pelastusopisto on haluttu kumppani ja palveluntarjoaja

Strategian toimeenpanoa varten on laadittu toimintaohjelmat, jossa eri palvelualueet määrittelevät omat konkreettiset toimintansa. Toimintaohjelmien ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain.

2. Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Pelastustoimi osallistuu osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen, jonka tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa. Pelastusopisto tukee tätä tavoitetta koulutuksen sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) kautta.

Koulutus

Pelastusopisto on ainoa valtakunnallinen pelastusalan ja hätäkeskustoiminnan koulutusorganisaatio. Pelastusopisto lisää koulutuksella yhteiskunnan turvallisuutta. Opiskelijoidemme osaamisen kehittämisen ja kehittymisen kautta vaikutamme välillisesti siihen työhön, jota pelastuslaitokset ja hätäkeskukset tekevät väestön turvallisuuden puolesta.

Tavoitteena on strategisten tavoitteiden kautta ja vuoropuhelussa ympäröivän yhteiskunnan kanssa kehittää toimintaa edelleen siten, että koulutus vastaa muuttuviin yhteiskunnallisiin ja globaaleihin haasteisiin ja opiskelijoiden riittävä osaaminen voidaan varmistaa.

Kotimaan varautuminen ja Pelastusopiston vastuulle siirtynyt kansainvälinen pelastustoiminta muodostavat vahvan pohjan uuden siviilivalmiuden käsitteen alle rakentuvaan toimintaan, jolla varmistetaan kansallista varautumista ja häiriötilanteiden hallintaa sekä kansallisia valmiuksia ottaa vastaan ja tarjota kansainvälistä apua.

Pelastusopiston henkilöstö verkostoituu ja osallistuu aktiivisesti maakunta-, sote- ja pelastustoimen uudistuksen tuottamien uusien velvoitteiden valmisteluun ja toteutukseen sekä hätäkeskustoiminnan, pelastustoimen ja ensihoidon kehittämiseen koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta

Pelastusopisto koordinoi pelastustoimen tutkimustoimintaa Suomessa. Pelastusopisto osallistuu kansallisiin ja kansainvälisiin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin.

TKI-toiminta tukee pelastustoimen normatiivista ja strategista päätöksentekoa sekä toiminnan kehittämistä tuottamalla ja välittämällä tutkittua tietoa ja edistämällä innovaatio- ja kokeilutoimintaa. TKI-toiminnassa otetaan huomioon aktiivisesti toimintaympäristön muutokset. TKI-toiminnot perustuvat toimialan yhteiskeittämiseen ja aktiiviseen kansalliseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen.

TKI-toiminta tukee Pelastusopiston koulutusta tuottamalla ajantasaista tietoa toimialan asiantuntijuuden kehittämiseksi sekä osallistamalla opiskelijoita aktiivisesti TKI-toimintaan opinnäyte- ja projektitöiden avulla.

Pelastusopisto tuottaa pelastustoimen tilastopalveluja ja jalostaa tietoa viranomaisille, medialle, sidosryhmille ja kansalaisille. Aktiivisella tutkimusviestinnällä osallistutaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

TKI-toiminta tukee kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijoiden rekrytointia, materiaalisia ja logistisia valmiuksia, koulutusta ja harjoituksia.

3. Koulutus

3.1. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2020–2023

- Olla keskeinen toimija pelastusalan koulutusjärjestelmän kehittämisessä.
- Toteuttaa Pelastusopiston strategiaa ja kehittää tutkintoja ja koulutustoimintaa muutoksiin reagoivan koulutuksen toimintaohjelman mukaisesti.
- Vakiinnuttaa koulutus- ja opiskelijapalvelujen organisaatiomuutos.
- Toimeenpanna ja kehittää Pelastusopiston uusia tehtäviä.
- Rakentaa siviilivalmiuden käsitteen alla niin kotimaista kuin kansainvälistä valmiutta toimia suuronnettomuus- ja muissa vakavissa häiriötilanteissa.
- Kehittää suunnitelmallisesti sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmää.
- Kehittää työturvallisuuden harjoitusalueen (TTHA) toimintaa ja alueellista vaikuttavuutta osana Pelastusopistoa.
- Kehittää liiketaloudellista koulutusta kustannustehokkaasti ja asiakasrajapintoja palvellen.
- Kasvattaa hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen sisäänottoja 16:sta 24:ään opiskelijaan vuoden 2019 syksyn lisäksi sekä keväällä että syksyllä vuonna 2020 vastaamaan Hätäkeskuslaitoksen päivystäjävajeeseen. Suunnitella yhteistyössä Hätäkeskuslaitoksen kanssa sisäännotot vuodesta 2021 alkaen vastaamaan mahdollisimman hyvin Hätäkeskuslaitoksen päivystäjätarvetta.
- Jatkaa hätäkeskustietojärjestelmän (ERICA) koulutusta hätäkeskustoiminnan, pelastustoimen sekä ensihoidon toimijoille sekä kehittää oppimisympäristöjä tietojärjestelmän koulutuksessa.
- Testata KEJO -kenttäjohtamisjärjestelmän toiminnallisuutta sekä jatkaa sen opetuksellista käyttöönottoa. Pelastusopisto kehittää edelleen tilannekeskuskoulutusta sekä siihen liittyvää oppimis- ja toimintaympäristöä.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma		Arvio	TAE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vuosi								
Palvelukyky ja laatu								
Tutintokoulutuksen laatuarviointi	3,20	3,34	3,08	3,08	3,08	3,08	3,08	3,08
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat	4,5	3,8	5,84	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Suoritteet								
Tutkinnot yhteensä	213	199	191	219	210	238	218	218
Amk-tutkinnot	44	38	30	30	30	30	30	30
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	169	161	161	189	180 *	208 *	188*	188*
Koulutettavapäivät yhteensä	83100	82607	81407	86980	89230	97150	97600	99670
-ammattillinen peruskoulutus	45544	42908	43812	48510*	48240 *	52560 *	48960*	52560*
- amk –koulutus	26860	26978	27291	25470	27990	31590	35640	34110
-ammattillinen lisäkoulutus	10696	12721	10304	13000	13000	13000	13000	13000
Määräraha/kehusehdo- tus (1000 €)**	11 021	11767,8	13 474,4	12446	12248	12220	12192	12192
Henkilötyövuodet***	84	87	91	93	97	97	97	97
KV.PEL. asiantuntijoita tehtäviin	44	8****	110**** *	20	20	20	20	20

* 2019 syksystä 2020 syksyyn hätäkeskuspäivystäjäkursseille 24 opiskelijaa/kurssi.

*PEKO -opiskelijamäärän lisäys vuodesta 2021 alkaen 8 + 8 opiskelijaa/vuosi.

** Vuosi 2016 = (10 821 + 200= 11 021), vuosi 2017 = (11 667,8 + 100 = 11 767,8), vuosi 2018 (13 368,4 + 106 = 13 474,4)

*** Henkilötyövuodet koulutuksen varsinaiset toimintamenot (26.30.01.1) vähennettynä Pelastusopiston tutkimus-, kehittämis-, ja innovaatiopalveluiden htv:lla ja johdon htv:lla. Vuosien 2020-2023 htv:t eivät käsitä pelastustoimen koulutuksen keskittämisen vaikutusta. Alueelliset maanpuolustuskurssit vuodesta 2020 eteenpäin +4 htv (arvio).

**** Lukuun ovat vaikuttaneet tehtävien luonne ja lukumäärä (ehdokkaat/valitut) sekä välillisesti valmistautuminen IERR:ään.

***** Ruotsin metsäpalot.

4. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta

4.1. Keskeiset toimenpiteet vuosina 2020–2023

Pelastusopiston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelut (TKI-palvelut) jalostaa tutkimukseen perustuvaa tietoa käytännön tarpeisiin.

Pelastusopisto osallistuu kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin, jotka edistävät ja tukevat tulossopimuksen tavoitteita ja tehtäviä.

Hankkeet tuottavat tietoa sisäisen turvallisuuden toimintaympäristön muutoksista sekä kehittävät menetelmiä ja toteutuksia pelastustoimen ja kansainvälisen pelastustoiminnan tarpeisiin.

Tilastopalvelu tuottaa tietoa pelastustoimesta, vahvistaa rooliaan tiedon tuotannossa ja jalostamisessa pelastustoimen tarpeisiin sekä osallistuu aktiivisesti pelastustoimen informaatio-ohjaamisen prosessiin.

TKI-palvelut lisäävät aktiivista ja säännöllisesti toistuvaa vuorovaikutusta ja yhteistyötä pelastuslaitosten, hallinnonalan virastojen, oppilaitosten, korkeakoulujen, pelastusalan järjestöjen ja yritysten kanssa, jotta käyttökelpoiset tulokset ovat koko toimialan käytettävissä.

TKI-toiminnan ja koulutuksen kiinteää yhteyttä ja keskinäistä vuorovaikutusta vahvistetaan. Hankkeet kytketään koulutukseen varaamalla resursseja palopäällystön opinnäytetöiden ja projektiopintojen tekijöiden osallistumiselle.

Pelastusopiston harjoitusalueita ja muita resursseja hyödynnetään aktiivisesti kokeilu- ja innovaatiotoiminnassa.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuuden numeeriset mittarit	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023
Julkaisujen määrä	23	19	19	19	19	19	19
TKI-hankkeisiin kytketyt opinnäytetyöt	4	6	7	7	7	7	7

5. Henkilöstövoimavarat

Pelastusopiston henkilöstösuunnittelussa pyritään resurssien puitteissa etenemään strategiakaudelle laaditun henkilöstösuunnittelun toimintaohjelman linjausten mukaisesti. Henkilöstösuunnittelu jakautuu kolmeen pääkohtaan: henkilöstön määrällinen ja laadullinen suunnittelu, työhyvinvointi sekä osaamisen kehittäminen.

Henkilöstön määrällisessä ja laadullisessa suunnittelussa painottuvat seuraavat tekijät:

1. Strategiakaudella toteutuvat toiminnalliset muutokset (aluehallintovirastoilta siirtyvät tehtävät, Helsingin Pelastuskoulun koulutusvolyymien siirto Pelastusopistolle, valtiokonsernin talous- ja hankintatoimeen liittyvät muutokset).
2. Prosessien kehittäminen ja selkiennyttäminen siten, että toiminta perustuu optimaaliseen toimintaan optimaalisella resursoinnilla. Suunnittelun lähtökohtana ovat ydin- ja tukiprosessit sekä mahdollinen strategiaan kärkihankkeisiin liittyvä resursointitarve; joko pysyvästi tai määräajaisesti. Tällaisia ovat mm. liiketaloudellisen palvelumyynnin kasvu sekä koulutuksen toimintaohjelmaan liittyvä digitalisaation kehittäminen.
3. Henkilöstön eläköitymisen sekä muiden ikärakennetekijöiden vaikutusten huomioiminen.

Osaamisen kehittäminen liittyy mm. seuraaviin toimenpiteisiin: strategiset toimenpiteet sekä niiden saavuttamiseen liittyvä osaaminen, valtiokonsernin edellyttämät uusiutumisvaatimukset sekä osaamisen hallintaan kehitetyn työkalun pilotointi ja käyttöönotto. Pelastusopiston osaamisen hallinta pohjautuu seuraaviin osaamisalueisiin: kärkihankeosaamiset, opettajien pedagoginen osaaminen, johtamisosaaminen, virkamiesosaaminen sekä substanssiosaaminen. Osaamistarvemäärittelyt jatkuvat asteittain alkaen johtamisosaamisen ja kärkihankeosaamisen määrittelyistä. Graniten osaamisenhallinnan moduulin käyttöönottoa jatketaan ja se kytketään tiiviiksi osaksi sekä strategista johtamista että arjen esimiestyötä.

VMBaro toteutetaan vuosittain keväällä. Esimiesarviointi toteutetaan valtion yhteisen 360° esimiespalautteen avulla joka kolmas vuosi yhdessä johtamisosaamisen arvioinnin kanssa. TTS-kaudella toteutus on 2020.

Työhyvinvoinnin kehittäminen pohjautuu Pelastusopiston työhyvinvointitähteen, joka koostuu seuraavista työhyvinvoinnin osa-alueista: asenne, yksilö, ryhmähenki, työ, esimiestyö ja johtaminen sekä organisaatio ja prosessit. Työhyvinvointi on läpileikkaavana osa-alueena kaikessa toiminnassa. Strateginen kumppanuus työterveyshuollon kanssa on yksi keskeisistä työhyvinvoinnin työkaluista. Työpaikkaselvityksiä toteutetaan TTS-kaudella yksiköittäin/tiimilinjoittain. Työsuojeluun ja -turvallisuuteen panostetaan vuosittain mm. teemoitetuilla harjoituksilla sekä hätäensiapu- ja alkusammutuskoulutuksilla.

Toimitilasuunnittelua jatketaan strategiakaudella Pelastusopiston henkilöstöstä kootun tilatyöryhmän asiantuntemusta hyödyntäen. Tilasuunnittelussa korostuvat sisäilmastoasiat, ergonomia sekä tarkoituksenmukaiset työ-, sosiaali- sekä ydintoiminnan tarvitsemat erikoistilat.

Tulostavoite/ Voimavarojen hallinta	Yksikkö	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Alustava tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023
Htv-määrä	kpl	128	130	133	140	140	140	140
Työtyytyväisyys- indeksi	ind	-*	3,43	3,47	3,47	3,49	3,49	3,49
Johtamisindeksi	ind	-*	3,07	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2
Sairauspoissaolot	pv/htv	5,3	4,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Tilatehokkuus (toimistotila)	m ² /htv	13	13	13	13	13	13	13

*VMBaro siirrettiin syksyltä keväälle Pelastusopiston vuosikellossa

Kuopiossa 14.2.2019

Mervi Parviainen
rehtori